

‘Met de sprekkunst poëzie weer hoorbaar maken’

Interview met Marjo van de Himst,
docent op de Academie voor Sprekkunst

Marjo, wat betekent de sprekkunst voor jou?

‘Mensen komen tegenwoordig veel te weinig in aanraking met poëzie, het is allemaal zo zakelijk geworden. Dat begon al op de middelbare school waar mijn ervaring met poëzie bestond uit het analyseren van gedichten. Toen mijn leraar een keer een gedicht van A.Roland Holst voordroeg, vond ik dat zelfs raar. Ik ken een collega die in Engeland op scholen kinderen begeleidt in het voordragen van poëzie. Het is daar gewoon een vak op school. Wat zou het fantastisch zijn als we dat in Nederland ook mogelijk zouden kunnen maken. Ik wil door de sprekkunst de poëzie weer hoorbaar laten worden. Een gedicht is 'verdichte' dat wil zeggen geconcentreerde taal en daar zit een rijke wereld achter. Dat is een wereld van levende en bewegende klanken en ritmen. Ik wil dat mensen de toegang vinden tot het mysterie dat achter de taal leeft. De essentie van de taal en hoe deze op mij terugwerkt, heeft mij altijd gefascineerd.’

Kun je nog iets meer vertellen over de samenhang van taal en beweging?

‘Als ik studenten les geef, laat ik ze de werking van de spraakklanken ervaren door middel van beweging. Ik vraag om hun gevoel hierbij te verwoorden. Vrij snel leg ik dan de verbinding met een toepasselijk gedicht, waarbij ik de methode van het voorspreken door mij en het naspreken door de student bewust inzet. Je moet dan namelijk vanuit het horen gaan spreken en dat is anders dan het voorlezen van papier. Een andere werkwijze die ik gebruik is het geven van inspirerende beelden die aanzetten tot beweging. Beweging staat sowieso centraal wanneer ik met studenten werk. Ik ga uit van drie soorten motoriek, de grove

motoriek die in de ledematen zit, de fijne motoriek in de vingers en de spraakmotoriek van de mond, die nog fijner is. Als je kunstzinnig spreekt kun je al die bewegingskwaliteiten hoorbaar maken. In de opleiding wordt veel aandacht besteed aan beweging met de vakken euritmie, bothmargymnastiek en Griekse vijfkamp: lopen, springen, worstelen, discus- en speerwerpen.'

Wat is je motivatie om aan de Academie voor Spreekkunst te werken?

'Dat is wat je in deze opleiding leert: gedichten op zo een manier uitspreken dat weer hoorbaar wordt wat er leeft in de taal. Ik heb ooit iemand ontmoet die gedichten schreef en er een aantal aan me voorlas. Pas nadat ik ze zelf had gelezen drong de schoonheid tot me door. De dichteres wist bij het voorlezen niet de uitzonderlijke kwaliteit hoorbaar te maken. Maar dat is iets wat je kunt leren. Iedereen die de poëzie een warm hart toedraagt, of diegene nu nog jonger of al wat ouder is, is welkom. De belangrijkste voorwaarde is dat je een stem hebt waar goed naar te luisteren valt en die in ontwikkeling kan komen. Ook heb je inlevingsvermogen nodig voor taal, ritme en beeld. Tenslotte is culturele interesse wel gewenst, bijvoorbeeld voor beeldende kunst of muziek.'

Welke vooruitzichten heeft de student?

'Langere of kortere tijd een spreescholing volgen kan ook voor het dagelijks leven een betekenis krijgen. Ik herinner mij een situatie dat ik kort na een recitatie vertrok naar een vakantieadres waar meer mensen samen waren. Blijkbaar droeg ik de sfeer van de recitatie nog om mij heen want op de traditionele voorleesavond was het voor iedereen duidelijk dat ik degene was die de teksten moest voorlezen, terwijl we elkaar nog nooit hadden ontmoet. Als je je spreken hebt geschoold dan horen en voelen mensen dat. Je kunt dan bijvoorbeeld voor bejaarden of voor mensen die stervende zijn veel betekenen door hen mooie teksten voor te lezen. Maar ook kinderen zijn gevoelig voor de klank van je stem. Ik heb veel met kinderen therapeutisch gewerkt en merk dat zij door spraakoefeningen en het spreken van gedichten goed bij zichzelf uitkomen. Uit die ervaring put ik in mijn werk met volwassenen. Het verschil is dat ik kinderen veel voordoe. Volwassenen, zoals de studenten van de opleiding, kunnen veel bereiken doordat ik ze de juiste vragen stel, ze leren dan zelfstandig oefenen en ontdekken zelf de stappen die ze moeten zetten.'

Daar komen de studenten zelf achter?

'Deze aanpak werkt bij de huidige studenten uitstekend. Het heeft me wel verbaasd dat het ritme van één dag per week les, dat we op de opleiding hanteren, zo'n hoopvol resultaat geeft. We bieden de lessen nu aan in blokken van zeven weken. In deze zeven weken maken de studenten zich de stof eigen,

enerzijds door de wekelijkse les, anderzijds door het zelfstandig thuis oefenen. Het is vaak verrassend als zij in de afrondende achtste bijeenkomst laten zien wat zij zelfstandig hebben bereikt.'

Marjo van der Himst is tevens logopediste en spraakvormster met eigen praktijk in Den Haag. Zij treedt regelmatig op met recitatie bij euritmie en heeft aan de voormalige Nederlandse School voor Spraakvorming lesgegeven.

Academie voor Spreekkunst

Frankenslag 11
2582 HB Den Haag

Aanmelden en informatie

Marianne van Asperen:
mariannevanasperen@hotmail.com

Algemeen secretariaat

Academie voor Spreekkunst:
Van Bleiswijkstraat 51
2582 LA Den Haag
Tel. 070-322 62 75